

**ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษา
ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้**
**STRATEGIC MANAGEMENT TO FULFILL THE INSTRUCTIONAL TIME REQUIREMENT
FOR THE CURRICULUM OF SCHOOL IN THE SPECIAL DEVELOPMENT ZONE OF
THREE SOUTHERN BORDER PROVINCES**

สงวน อินทร์รักษ์¹

นพพล เจนอักษร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) สภาพการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษา ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ปัจจัยการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ทำให้ไม่สามารถจัดเวลาเรียนได้ครบตามหลักสูตร และ 3) ยุทธศาสตร์และแนวทางในการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ยะลา ปัตตานีกลุ่มตัวอย่างกำหนดขึ้นโดยใช้ตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภทได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 265 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการหรือครูฝ่ายวิชาการและศึกษานิเทศก์ 18 คน รวมทั้งสิ้น 548 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียนด้านการเรียนการสอน และ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
2. ปัจจัยการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน และ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. ยุทธศาสตร์และแนวทางในการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย 11 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาระบบบริหารจัดการทั่วไป 2) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาคู่มืออาชีพ 3) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีศักยภาพด้านการสอน 4) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดหลักสูตรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วม 5) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ 6) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นความสนใจของผู้เรียน 7) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการบริหารจัดการเวลาเรียนตามความต้องการและบริบทของชุมชน 8) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 9) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา 10) ยุทธศาสตร์การบริหารโดยยึดผลผลิตเป็นสำคัญและ 11) ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการนิเทศติดตามผล

¹ นักศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this study were to find; 1) the circumstance of learning time management to fulfill the requirements for the curriculum of schools in the special development zone of three southern border provinces 2) the obstacle factors of learning time management to fulfill the requirements for the curriculum of schools. and 3) the strategic for learning time management to fulfill the requirements for the curriculum of schools. The population of this study were school directors, teachers and school supervisors, the samples were 548 respondents which indicated by Krejcie and Morgan and used stratified Random Sampling Technique. The instruments for collecting the data were semi-structured interview and questionnaire. The statistics used for analyzing the data were percentage, arithmetic mean, standard deviation, exploratory factor analysis and content analysis.

This findings of this research were as follows :

1. The circumstance of learning time management to fulfill the requirements for the curriculum of schools composed of 4 area such as school management, student quality, instructional and stability and safety.
2. The obstacle factors of learning time management of in school to complete the course in a special development zone in three southern border provinces were school management, student quality, instruction, and stability and safety.
3. The strategies and guidelines for learning time management to full fill the time in curriculum were 11 strategies as in followings; 1) Allocating system 2) Inspiring teacher 3) Re-development 4) Open for Local curriculum and participating 5) Process learning integration 6) Learning-student centered 7) Arrangement of time teaching 8) Instructional for good character 9) Neco chat education practice 10) Enhance recourses management and 11) Supervision.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศในทุกด้าน และเป็นเครื่องมือในการเพิ่มและพัฒนาความสามารถของคน ซึ่งในการจัดการศึกษานั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนซึ่งเป็นผู้รับบริการด้านการศึกษาด้วย โดยต้องจัดการศึกษาให้ได้ อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ และการจัดการศึกษานั้นถือเป็นภาระสำคัญยิ่งของรัฐบาลที่จะต้องจัดให้ได้อย่างทั่วถึง เสมอภาคสำหรับทุกคนในชาติ อันจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศตลอดถึงชุมชนที่อยู่อาศัยต่อไป

ประเทศไทยมีประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามจำนวนร้อยละ 4 ของประชากรทั้งหมด และเป็นประชาชนกลุ่มน้อยของประเทศ แต่เป็นประชาชนกลุ่มใหญ่มากกว่าร้อยละ 80 ของประชากรในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศ มีภาษามลายูเป็นภาษาพูดประจำท้องถิ่น บางส่วนสามารถฟังและพูดภาษาไทยได้ชัดเจนและเข้าใจ แต่บางส่วนไม่สามารถเข้าใจภาษาไทยได้ (คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์, 2554: 47) มีความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติและศาสนากับคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ การดำเนินนโยบายของรัฐที่ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนและอัตลักษณ์ จึง

มักปรากฏความขัดแย้งให้เห็นมาโดยตลอด (ปิยะ จิถาวร, 2547: 67) แม้รัฐจะพยายามในการเข้าถึงประชาชนด้วยวิธีการที่หลากหลายแล้วก็ตามก็ยังไม่สามารถทำให้ประชาชนเชื่อได้ว่ารัฐมีความจริงใจหรือตั้งใจจริง จากเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่อดีตเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ดินแดนส่วนนี้ไม่เคยที่จะสงบ ความขัดแย้งทางความคิด ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี เป็นสิ่งที่ปลูกเร้าเตือนให้ประชาชนอย่างน้อยสองกลุ่ม คอยกลั่นแกล้ง ห้ำหั่นกัน บางครั้งต้องสูญเสียชีวิตขาดความมีเสถียรภาพ หลายเหตุการณ์ที่เป็นเหตุการณ์รุนแรง นำสู่ความขัดแย้งที่ผู้ก่อความไม่สงบพยายามสร้างสถานการณ์เพื่อให้มองเห็นว่าเป็นความขัดแย้งทางศาสนา เพื่อให้ประชาคมองค์กรมุสลิมโลก หรือ OIC (Organization. Islamic Community.) ได้เข้าใจผิดคิดว่าประชาชนชาวไทยพุทธในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นศัตรูกับประชาชนมุสลิม ความคิดเช่นนี้ได้ถูกนำไปใช้ในการถ่ายทอดสู่กลุ่มนักเรียนนักศึกษาชาวไทยมุสลิม ที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาต่างๆ การปลุกกระดมความเป็นเชื้อชาติมลายู เพื่อการต่อสู้แบ่งแยกดินแดนโดยแอบแฝงว่าเป็นภารกิจการต่อสู้ในทางศาสนา หรือเรียกว่า “ญิฮาด” แต่ไม่ประสบความสำเร็จ

ทั้งที่เนื่องจากไม่เข้าเงื่อนไขอย่างน้อย 5 ประการ ได้แก่ 1) การกดขี่และถูกขับไล่ออย่างยุติธรรม 2) การถูกกลั่นแกล้งทางศาสนา 3) การต่อสู้จะเกิดขึ้นได้ ก็แต่กับศัตรู แต่อย่าเริ่มเป็นศัตรูก่อน 4) การต่อสู้จะเกิดขึ้นได้ ก็ด้วยเงื่อนไขที่เป็นไปเพื่อนำความยุติธรรมและสิทธิทางศาสนากลับคืนมา และ 5) การทำปฏิวัติ จะไม่มีการทำลายศพอย่างโหดร้ายทารุณ จะต้องไม่ฆ่าเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ หรือบุคคลที่บริสุทธิ์ ไม่เกี่ยวข้องเป็นศัตรูคู่สงคราม (ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, 2552:14-18) จากปัจจัย 5 ประการดังกล่าว จึงยังไม่นำไปสู่สงครามศาสนาได้ การปลุกระดมเพื่อแย่งมวลชนได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จากเหตุการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นนี้เองนำไปสู่ความหวาดระแวงซึ่งกันและกันของคนในพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มคนไทยพุทธและไทยมุสลิม ซึ่งความหวาดระแวงได้พัฒนาการขึ้นเรื่อย ๆ จนใกล้จะถึงจุดแตกหัก ประชาชนชาวไทยพุทธโดนใบปลิวฆ่าอยู่เป็นประจำ แม้กระทั่ง พระสงฆ์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของชาวไทยพุทธ โดนฆ่า โดนระเบิด โดนทำร้ายในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อที่จะช่วยให้เกิดเป็นสงครามศาสนาขึ้นมาให้ได้เพื่อที่จะนำเงื่อนไขเหล่านี้ขึ้นสู่เวทีโลก คือ OIC โดยต้องการที่จะให้เห็นว่าประชาชนชาวมุสลิมถูกรังแกจากชาวไทยพุทธ จนไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้จึงต้องลุกขึ้นมาต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมจากองค์กรในต่างประเทศโดยมุ่งหวังเพื่อให้เกิดการแบ่งแยกดินแดนในที่สุด แต่ชาวไทยพุทธได้ทราบถึงกลวิธีเหล่านี้ได้ ได้ใช้ความอดทน อดกลั้น ไม่ตกเป็นเครื่องมือของกลุ่มผู้ไม่หวังดีนี้ได้ และในขณะที่เดียวกันได้เกิดผลกระทบตามมามากมาย เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร และการปกครอง เป็นต้น ความพยายามกดดันอย่างต่อเนื่องของผู้ก่อความไม่สงบ เพื่อให้ชาวไทยพุทธได้เกิด การสูญเสีย และอพยพหนีออกจากพื้นที่ ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมมาตลอด ประกอบกับรัฐบาลไม่สามารถดูแลความปลอดภัยให้กับประชาชนชาวไทยพุทธเหล่านี้ได้ โดยข้าราชการครูที่เป็นไทยพุทธได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเพราะแผนในการทำลายระบบการศึกษาโดยการเผาโรงเรียน ฆ่าครู บุคลากรทางการศึกษา หรือแม้แต่การทำร้ายด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ครูได้กลัวและหยุดทำการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ แต่ไม่สำเร็จ แม้โรงเรียนจะหยุดเรียนบ้าง แต่ก็ไม่ได้หยุดเรียนเป็นการถาวร ยังคงเปิดเรียนทำการสอนตามปกติ เปิดบ้าง ปิดบ้าง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยเฉลี่ยแล้วใน 1 ปีการศึกษา มีเวลาเรียนประมาณ 200 วัน และโรงเรียนจะหยุดทำการเรียนการสอนประมาณ 65 วัน ซึ่งมีรายละเอียด

พอสังเขปดังนี้ 1) หยุดเรียนตามวันสำคัญของชาติ ประมาณ 10 วัน 2) หยุดเรียนตามวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม ประมาณ 10 วัน 3) หยุดเรียนตามสถานการณ์ ประมาณ 15 วัน (ยังไม่นับรวมที่หยุดเรียนครึ่งวัน) 4) หยุดเรียนเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ เช่น กีฬาโรงเรียน อำเภอ เขตพื้นที่ 10 วัน (ยังไม่นับระยะเวลาในการฝึกซ้อม) และมหกรรมวิชาการของโรงเรียน อำเภอ เขตพื้นที่ 10 วัน 5) หยุดเรียนเพื่อให้ครูไปอบรม ประชุม สัมมนา ฐานต่างๆ 5 วัน และอื่นๆ เช่น ภัยต่างๆ 5 วัน รวมทั้งสิ้น 65 วัน ซึ่งการหยุดเรียนดังกล่าวมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน เพราะนักเรียนยังคงมีเวลาเรียนที่เหลือเพียง 135 วัน เท่านั้น ซึ่งนับว่าเป็นเวลาเรียนที่น้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนในพื้นที่อื่นๆ ของประเทศไทย การมีเวลาเรียนที่น้อยลงของนักเรียน ตามสภาพจริงที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้ ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ซึ่งโดยเฉลี่ยนักเรียนต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 200 วัน หรือจำนวน 1,000-1,200 ชั่วโมง ตามระดับการศึกษา ปัญหาดังกล่าวนี้ กระทรวงศึกษาธิการโดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักและร่วมคิดหาแนวทางมาโดยตลอด แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาและทำให้คุณภาพทางการศึกษาในเขตพื้นที่พิเศษนี้ดีขึ้นได้

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยหาทางออกใน การเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาด้วยวิธีการทำให้นักเรียนได้มีเวลาเรียนครบตามหลักสูตร จำนวน 200 วัน หรือมีเวลาเรียนครบตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาให้กับผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้และมวลประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบสภาพการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อทราบปัจจัยการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อทราบยุทธศาสตร์และแนวทางในการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 873 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 265 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้ในแต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 2 คน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูฝ่ายวิชาการของโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่โรงเรียนสังกัดอยู่ เขตพื้นที่ละ 2 คนรวม 18 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 548 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพื้นฐาน คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุ ราชการ ประสบการณ์ด้านการสอน/ด้านการปฏิบัติงาน
2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ตัวแปรที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ มีการเรียนไม่เต็มเวลาและมีเวลาเรียนน้อย คุณภาพการศึกษาดังต่ำ เข้าเรียนสายตามเวลาเริ่ม-ส่งของกองกำลัง โดยมีความถี่สูงสุดเรียงตามลำดับ และครูไม่ไว้วางใจต่อบุคคลที่ทำงานร่วมกัน โรงเรียนหยุดเรียนตามหลักศาสนาออกเหนือที่ราชการกำหนดนานเกินไป ครูขาดความรับผิดชอบต่อนักเรียน หลักสูตรไม่เหมาะสมกับเวลาเรียนที่เป็นจริง โดยมีความถี่ต่ำสุดเรียงตามลำดับ

1.2 ด้านคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนขาดทักษะและประสบการณ์ นักเรียนค่อยโอกาสทางการศึกษา

นักเรียนสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อกับนักเรียนจากสถาบันอื่นไม่ได้ นักเรียนขาดกระบวนการคิดโดยมีความถี่สูงสุดเรียงตามลำดับ และนักเรียนมีทัศนคติที่ติดต่อการศึกษาน้อยลง นักเรียนขาดขวัญกำลังใจในการเรียน นักเรียนขาดความกระตือรือร้นต่อการเรียน นักเรียนไม่สามารถเข้าศึกษาต่อในชั้นสูงได้ นักเรียนไทยพุทธและไทยมุสลิมมีความหวาดระแวงซึ่งกัน และกัน โดยมีความถี่ต่ำสุดเรียงตามลำดับ

1.3 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การเรียนการสอนไม่เต็มหลักสูตร ครุมีงานอื่น นอกเหนือการเรียนการสอนมากเกินไป ครูมีการอบรม สัมมนามากเกินไป หยุดเรียนเพื่อปฏิบัติสูงสุดกิจกรรมโดยมีความถี่เรียงตามลำดับ และครูต้องนำนักเรียนไปปฏิบัติกิจกรรมนอกสถานศึกษาทำให้ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายโดยมีความถี่ต่ำสุด

1.4 ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ ผู้ปกครองเสียชีวิตหรือพิการ แหล่งเรียนรู้ขาดการพัฒนาให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้ ผู้ปกครองเสียชีวิตทำให้นักเรียนขาดความอบอุ่นไม่ตั้งใจเรียน โดยมีความถี่สูงสุดเรียงตามลำดับ และมีการตรวจค้นในบริเวณโรงเรียน โจรผู้ร้ายชุกชุม ครูปฏิบัติงานเพื่อความอยู่รอดมากกว่าการคำนึงถึงคุณภาพ การศึกษา ครูไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่ไม่ดีของนักเรียนได้ ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญต่อ การต้องหยุดเรียนโดยมีความถี่ต่ำสุดเรียงตามลำดับ

2. ปัจจัยการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ทำให้ไม่สามารถจัดเวลาเรียนได้ครบตามหลักสูตร สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการศึกษา ได้แก่ โรงเรียนหยุดเรียนเพื่อให้ครูไปร่วมประชุม อบรม สัมมนา จัดงาน เวลาการปฏิบัติงานถูกกำหนดโดยกองกำลังในการรักษาความปลอดภัย โรงเรียนหยุดเรียนตามเหตุการณ์ความไม่สงบ โรงเรียนหยุดเรียนตามวันสำคัญของชาติมากเกินไป ขาดการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง โดยมีความถี่สูงสุดเรียงตามลำดับ และครูลาป่วย ลาอุปสมบท ลาไปอัญญา หน่วยงานองค์กรขอใช้สถานที่และนักเรียนเพื่อทำกิจกรรม มีการแบ่ง เวลาเรียนไปเรียนหลักสูตรท้องถิ่น และมีความซ้ำซ้อนกับหลักสูตรแกนกลาง โรงเรียนนำงบประมาณไปใช้นอกเหนือการเรียนการสอน ครูเสียชีวิตทำให้นักเรียนผู้สอนชั่วระยะเวลาหนึ่ง โดยมีความถี่ต่ำสุดเรียงตามลำดับ

2.2 ด้านผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนขาดเรียนเพื่อติดตามผู้ปกครองไปเยี่ยมญาติ นักเรียนมีปัญหาด้านการใช้

ภาษาเรียนรู้เข้าใจได้ช้ากว่านักเรียนปกติทั่วไป โดยมีความถี่สูงสุดเรียงตามลำดับ และนักเรียนมีปัญหาสุขภาพทุกโภชนาการนักเรียนไม่เข้าเรียน ควณคุมพฤติกรรมไม่ได้ โดยมีความถี่ต่ำสุดเรียงตามลำดับ

2.3 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ ครูไม่ปรับกระบวนการสอนให้เข้ากับสถานการณ์ ไม่มีการบูรณาการเนื้อหาที่เหมือนหรือคล้ายกัน โดยมีความถี่สูงสุดเรียงตามลำดับ และครูมีภาระอื่นนอกเหนือการสอนมาก การสอนที่ขาดการวางแผนทำให้ต้องเลียบเกี่ยวกับเวลาเรียนของวิชาอื่น โดยมีความถี่ต่ำสุดเรียงตามลำดับ

2.4 ด้านความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ ครูมีความกังวลต่อความไม่ปลอดภัยมากเกินไป ไม่มีการรักษาความปลอดภัยของกองคลังในวันหยุด ผู้ปกครองกลัวว่านักเรียนจะไม่ปลอดภัยเมื่อมีการตรวจค้นจับกุม โดยมีความถี่สูงสุดเรียงตามลำดับ และการพัฒนาครูไม่ตรงตามความต้องการของนักเรียน เกิดเหตุร้ายรายวันทุกวัน ครูไม่มีกำลังใจ ท้อถอย หดหู่ ไม่ทำการสอน รัฐไม่มีความจริงจังในการแก้ปัญหา ครูไปร่วมงานศพหรือไปเยี่ยมหรือเฝ้าผู้เจ็บป่วย ทั้งครู ทหาร ตำรวจ โดยมีความถี่ต่ำสุดเรียงตามลำดับ

3. ยุทธศาสตร์และแนวทางในการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้สรุปได้ดังนี้

3.1 การกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสามารถกำหนดได้ 11 ปัจจัย คือ 1) ส่งเสริมการพัฒนาระบบบริหารจัดการทั่วไป (Allocating System) 2) ส่งเสริมพัฒนาครูผู้มีอาชีพ (Inspiring Teacher) 3) ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ (Re-development Teacher) 4) ส่งเสริมการจัดการหลักสูตรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วม (Open for Local Curriculum and Participating) 5) ส่งเสริมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Process Learning Integration) 6) ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นความสนใจของผู้เรียน (Learning-student Centered) 7) ส่งเสริมการบริหารจัดการเวลาเรียนตามความต้องการและบริบทของชุมชน (Arrangement of Time Teaching) 8) ส่งเสริมพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Instructional for Good Character) 9) ส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา (Neeochat Education Practice) 10) ส่งเสริมการบริหารโดยยึดผลผลิต

เป็นสำคัญ (Enhance Recourses Management) และ 11) ส่งเสริมการนิเทศติดตามผล (Supervision) และเรียกชื่อย่อโดยรวมว่า AIROPLAINES โดยในแต่ละปัจจัย ได้จัดเรียงลำดับตัวแปรตามค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor Loading) ได้ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 “ส่งเสริมการพัฒนาระบบบริหารจัดการทั่วไป” (Allocating System) ประกอบด้วย ส่งเสริมและจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีศักยภาพต่อการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาต้องวางแผนการประชุม อบรม สัมมนาให้เหมาะสมเพื่อไม่ให้กระทบต่อเวลาเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้จริงจัง โรงเรียนประสานให้มีสื่อวิทยุชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ส่งเสริมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้วยระบบ MIS โรงเรียนต้องวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้ให้ชัดเจนและเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน กลุ่มที่ไม่ศึกษาต่อควรจัดให้มีหลักสูตรท้องถิ่นและหลักสูตรวิชาชีพควบคู่กับศาสนา ครูต้องมีจิตวิญญาณในการเป็นครูและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ลดการจืดหรือการร่วมกิจกรรมภายนอกโรงเรียนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ลดโครงการต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินการ ซึ่งทำให้เสียเวลาเรียนของนักเรียน ยกย่องเชิดชูเกียรติแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาให้เป็นแรงจูงใจทางบวกมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี อย่างจริงจัง ใช้กระบวนการนิเทศการสอนที่มีระบบ

ปัจจัยที่ 2 “ส่งเสริมพัฒนาครูผู้มีอาชีพ” (Inspiring Teacher) ประกอบด้วย พัฒนาครูให้เป็นแบบอย่างที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมให้ครูมีความรับผิดชอบ รู้หน้าที่ มีวินัยในตนเอง พัฒนาครูที่ขาดความรู้และประสบการณ์อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ครูต้องมีระเบียบวินัยแม้สถานการณ์ไม่ปกติก็ตาม สรรหาครูที่มีคุณภาพมาสอนนักเรียน กำหนดให้ครูสอนวิชาลูกเสือ เนตรนารี อย่างจริงจัง เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีระเบียบวินัย

ปัจจัยที่ 3 “ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการสอน” (Re-development Teacher) ประกอบด้วย จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน ผู้บริหารหรือครูในโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีกว่าเกณฑ์มาตรฐานควรได้รับการพัฒนาส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง พัฒนาและปรับปรุงระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครู ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาการสอนอย่างจริงจัง เน้นการสอนด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ให้มากขึ้น สนับสนุนให้มีการพัฒนาโรงเรียนตามแผนพัฒนาของโรงเรียนอย่างจริงจัง

จัดระบบการพัฒนาครูให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยเน้น คนดี คนเก่ง มาเป็นครู นำผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษามาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา อย่างจริงจัง

ปัจจัยที่ 4 “ส่งเสริมการจัดหลักสูตรท้องถิ่นและการมีส่วนร่วม” (Open for Local Curriculum and Participating) ประกอบด้วย ควรเน้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในลักษณะของหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรวิทยาศาสตร์ หลักสูตรไวยากรณ์ ควรจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีรายได้ ควรมีการติดตามการจัดการศึกษา การนิเทศแนะนำ การควบคุมคุณภาพของโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยและจิตสำนึกพลเมือง ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมอย่างจริงจัง โรงเรียนควรจัดการศึกษาโดยเน้นโรงเรียนเป็นฐาน

ปัจจัยที่ 5 “ส่งเสริมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ” (Process Learning Integration) ประกอบด้วย กำหนดให้มีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ขยายเวลาเรียนในกลุ่มสาระหลักให้มากขึ้น จัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการกับทุกวิชา ลดเวลาเรียนในกลุ่มสาระอื่นเพื่อทดแทนในกลุ่มสาระหลัก วิเคราะห์เวลาเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ความไม่สงบ

ปัจจัยที่ 6 “ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นความสนใจของผู้เรียน” (Learning-student Centered) ประกอบด้วย การจัดการศึกษาควรคำนึงถึงนักเรียนสองกลุ่ม คือ กลุ่มศึกษาต่อและกลุ่มที่ลาออกไม่ศึกษาต่อ จัดให้มีการเสนอผลงานเป็นระยะ ๆ ทั้งที่เป็นผลงานดีเด่น (Good Practice) และการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) กำหนดให้มีการขยายผลการจัดการเรียนรู้สู่ชุมชนภายนอก หรือ โรงเรียนที่สนใจ การพัฒนาการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรใช้รูปแบบการวิจัย และการวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ปัจจัยที่ 7 “ส่งเสริมการบริหารจัดการเวลาเรียนตามความต้องการและบริบทของชุมชน” (Arrangement of Time Teaching) ประกอบด้วย ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสอนในวันหยุด จัดเทียบโอนเวลาเรียนจากการบูรณาการในกลุ่มสาระวิชาเดียวกัน ศึกษารูปแบบ การบริหารเวลาเรียนของสถานศึกษาในประเทศมาเลเซีย เพื่อนำมาปรับใช้ จัดโครงการที่สอนน้อง

ปัจจัยที่ 8 “ส่งเสริมพัฒนากระบวนการเรียนรู้” (Instructional for Good Character) ประกอบด้วย ครูจะต้อง

เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน และรักการอ่าน ครูต้องพยายามสอนให้นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน และคิดวิเคราะห์โดยอย่าให้เป็นเพียงภาพในอุดมคติเท่านั้น ครูควรเน้นการสอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นสำคัญ

ปัจจัยที่ 9 “ส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษา” (Necochat Education Practice) ประกอบด้วย จัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่างโรงเรียนที่สังกัด สพฐ. กับสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ จัดตั้งศูนย์ความรู้ด้านวิชาชีพในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมนักเรียน ขยายโอกาสสมรรถนะศึกษาตอนต้น จัดหาทุนการศึกษาให้มีความเพียงพอเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และศึกษาต่อ

ปัจจัยที่ 10 “ส่งเสริมการบริหารโดยยึดผลผลิตเป็นสำคัญ” (Enhance Resources) ประกอบด้วย เพิ่มศักยภาพของผู้บริหารด้านการบริหารสถานศึกษาให้มากขึ้น ปรับปรุงวัฒนธรรมการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรให้เน้นการบรรลุเป้าหมาย และมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ โรงเรียนควรปรับปรุงระบบการตัดสินใจการเลื่อนขั้นด้วยเกรดเฉลี่ย

ปัจจัยที่ 11 “ส่งเสริมการนิเทศติดตามผล” (Supervision) ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา วิชาอิสลามศึกษาและวิชาพุทธศึกษาเป็นการเฉพาะ สถานศึกษาของรัฐควรศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจในสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามเพื่อนำมาปรับใช้ เปิดการศึกษาทางเลือกเพื่อเป็นโอกาสให้นักเรียนที่จบจากสถาบันบ่มเพาะหรือโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

3.2 แนวทางในการบริหารจัดการเวลาเรียนให้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตรของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา การมีส่วนร่วมของชุมชนและใกล้ชิดกับผู้ปกครอง กำหนดให้มีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ส่งเสริมให้ผู้บริหารเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง และผู้นำทางวิชาการ จัดให้มีการเสนอผลงานเป็นระยะ ๆ ทั้งที่เป็นผลงานดีเด่น (Good Practice) และการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยมีความถี่สูงสุดเรียงตามลำดับ และการกำหนดวันหยุดต่างๆ ให้ชัดเจน จัดเตรียมใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัดให้พร้อม ศึกษาแบบการสอนของประเทศมาเลเซีย ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น การบังคับให้เรียน 12 ปี อย่างจริงจัง บังคับหรือขอความร่วมมือให้ทุกโรงเรียนสอนวิชาลูกเสืออย่างจริงจัง ครูต้องไม่ทิ้งห้องเรียนเพื่อไปทำกิจกรรมอื่นๆ รวมทั้งการทำผลงานวิชาการ กำหนดให้มีวิชาศาสนาใน

พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น นอกจากนี้แนวทางในการบริหารจัดการมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1.1 การจัดการศึกษาในพื้นที่เขตพิเศษ เนื่องจากพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน แต่คุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชาชนแตกต่างกันมาก และในขณะเดียวกันประเทศมาเลเซียเรียนแก่ครึ่งวัน ดังนั้น รัฐบาลต้องตระหนักและต้องมีมาตรการวิธีการในการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่ชัดเจนไม่ปล่อยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนบริหารอยู่อย่างปัจจุบันนี้

1.1.2 กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีมาตรการในการขอความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามแผนอย่างจริงจัง

1.1.3 สถานศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตรและจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น โดยจัดทำหลักสูตรความมั่นคงศึกษาและให้บรรจุเนื้อหา การรักและภาคภูมิใจในความเป็นไทยภายใต้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความเชื่อ ประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ ที่ถูกต้องและสร้างสรรค์ ตลอดจนกฎหมายและสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทุกระดับการศึกษา ทุกสถานศึกษาโดยมี การติดตามประเมินผลอย่างจริงจัง

1.1.4 สถานศึกษาจะต้องมีมาตรการและวิธีการในการควบคุมการสอนตามรูปแบบการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ตลอดจนการจูงใจให้ครูได้ทำหน้าที่ด้วยใจรัก ทั้งนี้จะสามารถบูรณาการและเทียบโอนเวลาเรียนเพื่อให้ครบตามหลักสูตรได้

1.1.5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาควรได้ตระหนักในคุณภาพ การศึกษาปัจจุบันที่เกิดจากการสอนไม่เต็มเวลา ไม่เต็มหลักสูตรอย่างจริงจังและเด็ดขาด โดยให้ ถือว่าเป็นปัญหาที่ต้องเร่งหามาตรการในการแก้ไขร่วมกัน

1.2 ข้อเสนอแนะตามแนวทางยุทธศาสตร์

1.2.1 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนา

ระบบบริหารจัดการทั่วไป มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรได้จัดวางระบบบริหารเฉพาะพื้นที่พิเศษนี้ให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ควรใช้หลักเกณฑ์ในการบริหารเหมือนกับพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ และควรมีหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารที่พิเศษเป็นการเฉพาะ ซึ่งสามารถติดตาม ตรวจสอบ และปรับปรุงได้ทันที และ 2) โรงเรียนควรวางระบบการบริหารจัดการที่รัดกุมและยืดหยุ่นได้แต่ไม่หย่อนยาน

1.2.2 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมพัฒนาครูผู้มืออาชีพ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ครูต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัด และ 2) ครูต้องทำหน้าที่ให้เต็มเวลา เต็มหลักสูตร เต็มความสามารถ เพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพการศึกษาคต่ำ เพราะมีเวลาเรียนไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

1.2.3 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีศักยภาพด้านการสอน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ที่สามารถแก้ปัญหาเวลาเรียนที่ไม่ครบตามหลักสูตรอย่างแท้จริง โดยจัดอบรมให้ครูได้มีความรู้ตามหลักการ ทฤษฎี การสอนในรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ การแก้ไขปัญหาเวลาเรียนไม่ครบตามหลักสูตร และ 2) ติดตาม ประเมินผล ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาครูที่ไม่สามารถทำการสอนได้ตามที่โรงเรียนกำหนด

1.2.4 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดหลักสูตรท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) หลักสูตรเปิดกว้างให้โรงเรียนและชุมชนได้ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นก็จริงอยู่แต่ความรู้ความเข้าใจทั้งโรงเรียนและชุมชนมีจำกัดไม่ควรปล่อยปละละเลยโดยถือว่าเป็นสิทธิของโรงเรียนและชุมชนที่จะบริหารจัดการหลักสูตร เพราะจะส่งผลต่อความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสพการณ์ ที่นักเรียนได้รับและนำไปใช้ในอนาคตได้ และ 2) ชุมชนโดยเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควร ได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการศึกษาอย่างถ่องแท้และกว้างขวางกว่าปัจจุบัน

1.2.5 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) โรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพราะสามารถนำมาเทียบโอนเป็นเวลาเรียนในโอกาสต่อไป และ 2) เขตพื้นที่การศึกษาควรมีหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการเทียบโอนเวลาเรียนจากวิธีการจัดการเรียนการ

สอนในหลาย ๆ รูปแบบ ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติได้เป็นไปใน
แนวเดียวกัน

12.6 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมพัฒนาการเรียน
รู้ที่เป็นความสนใจของผู้เรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) หน่วยงาน
ต้นสังกัดควรมีการให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรในสถาน
ศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเรียนรู้ตามความถนัดและ
ความสนใจของผู้เรียน และสามารถนำมาเทียบโอนเวลาเรียน
ได้ และ 2) โรงเรียนควรมีวิธีการ หลักเกณฑ์ ในการส่งเสริม
การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะการใช้สื่อประเภทต่าง ๆ
ตลอดจนการเตรียมแหล่งเรียนรู้และวิธีการใช้ให้สอดคล้อง
กับการเทียบโอนเวลาเรียน

1.2.7 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดการเวลา
เรียนตามความต้องการและบริบทของชุมชน มีข้อเสนอแนะ
ดังนี้ 1) โรงเรียนควรมีการจัดหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้อง
กับความต้องการของชุมชนเป็นหลัก และสามารถยืดหยุ่น
เวลาเรียนได้ตามความต้องการของชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้อง
กับหลักเกณฑ์ วิธีการ ของการเทียบโอนเวลาเรียน และ 2)
ชุมชนควรได้รับ การส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในการ
จัดการศึกษาให้มากกว่าในปัจจุบัน

1.2.8 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมพัฒนากระบวนการ
เรียนรู้ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) หน่วยงานต้นสังกัดกับ
โรงเรียนควรมีการปรับปรุงพัฒนาครูให้มีความรู้ความ
สามารถด้าน การสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ
ต่าง ๆ ดังได้เสนอไว้ในบทที่ 2 ซึ่งจะมีผลทำให้ครูได้เกิดการ
พัฒนาตนเองตามกระบวนการเรียนรู้แต่ละรูปแบบที่หลากหลาย
เพราะจะสามารถแก้ไขปัญหาเวลาเรียนไม่ครบตามหลักสูตร
ได้ และ 2) โรงเรียนควรมีกำหนดเป็นแผนให้ครูทุกคน
ปฏิบัติการสอนตามรูปแบบการสอนโดยใช้กระบวนการเรียนรู้
อย่างจริงจัง สามารถตรวจสอบติดตาม ประเมินผลได้

1.2.9 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมความร่วมมือ
ทางการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) หน่วยงานต้นสังกัดควร
ได้มีการช่วยเหลือโรงเรียนให้มีการพัฒนาศักยภาพในการขอ
ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งราชการและเอกชนในการ
พัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ ตลอดถึงการศึกษาเพื่อพัฒนา
อาชีพ การมีงานทำ และ 2) โรงเรียนควรมีการวางแผนร่วม
กับชุมชนใน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการทำให้

โรงเรียนมีเวลาเรียนครบ 200 วัน หรือ 1,000-1,200 ชั่วโมง
ตามระดับการศึกษา

1.2.10 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการบริหารโดย
ยึดผลผลิตเป็นสำคัญ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ในการดำเนินการ
ตามมาตรการวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้คุณภาพทางการศึกษาดีขึ้น
นั้น บางครั้งขั้นตอนการดำเนินการก็เป็นอุปสรรคด้วยเช่นกัน
ดังนั้น การละเลยบางขั้นตอนที่ส่งผลกระทบต่อระเบียบ
กฎเกณฑ์ ทางราชการ ทุกภาคส่วน ควรได้มีข้อตกลงร่วมกัน
ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เข้าใจตรงกันไว้ด้วย และ
2) การกำหนดเป้าหมายและแนวทางควรได้ดำเนินการให้
สาธารณชนได้รับทราบกันอย่างแพร่หลายและทั่วถึง

1.2.11 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการนิเทศและ
ติดตามผล มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) หน่วยงานต้นสังกัดควรได้
มีการปรับปรุงระบบ การนิเทศติดตามบางอย่างจริงจัง และ
สอดคล้องกับภารกิจในการจัดการศึกษาตามกลุ่มสาระ และ
2) ศึกษาพิเศษควรมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเรื่องที่
จะให้คำแนะนำ โดยเฉพาะเรื่องของการจัดการเรียนการสอน
ในวิชาอิสลามศึกษา และวิชาพุทธศาสนา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรได้มีการศึกษาสภาพทั่วไป และสาเหตุ
ของปัญหาเวลาเรียนของนักเรียน ไม่ครบตามหลักสูตรเพื่อนำ
มาวางแผน สร้างรูปแบบ ในการหาทางป้องกันไม่ให้เกิดกรณี
เวลาเรียนไม่ครบตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

2.2 ควรได้มีการสอบถาม สัมภาษณ์ จาก
บุคลากรอื่นที่ไม่ใช่ผู้บริหาร ครู ศึกษาพิเศษ บ้าง เพื่อให้ได้
ข้อมูลที่หลากหลายเพื่อนำมาแก้ไขปัญหาเวลาเรียนและเพื่อ
การวิจัย

2.3 ควรได้มีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการ
สอบถามจากผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนทั่วไปอย่าง
กว้างขวางทั้งจากสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

2.4 ควรได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร
จัดการเวลาเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.5 ควรศึกษาการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม
ทางการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา เวลาเรียนไม่ครบตามหลักสูตร

2.6 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
ยุทธศาสตร์ทั้ง 11 ปัจจัย

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์, รายงานคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 8 มีนาคม 2554, เข้าถึงได้จาก <http://www.tianew.org/cms/index.Itmid=47>.
- ชุมศักดิ์ นรารัตนวงศ์, เกะติดวิฤทธิไต้ (กรุงเทพฯ : ควอลิตี้ออฟอาร์ต, 2551), 142.
- บัณฑิตย ธรรมะธูน และคณะ, แนวทางการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อชุมชนอย่างยั่งยืน (ท่ามกลางสถานการณ์ความไม่สงบ) [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2555, เข้าถึงได้จาก http://www.southwatch.org/article_detail.php?id=14
- ปิยะ กิจถาวร, สิทธิชุมชนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติกับทิศทางการกระจายอำนาจในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี : ม.ป.ป., 2548), 67.
- ประสิทธิ์ เมฆสุวรรณ, วิฤทธิและทางออกในการจัดการศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี : ม.ป.ป., 2548), 12. เข้าถึงได้จาก http://www.southwatch.org/article_detail.php?id=14
- วรวิทย์ บารู และคณะ, บทสรุปสำหรับผู้บริหารเรื่องมลายูปาตานีชนาพันธ์ อัตลักษณ์ และการเปลี่ยนแปลง (สงขลา : ม.ป.ป., 2552), 18.
- ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, Change ไฟใต้ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การพิมพ์, 2552), 14-18.
- สันติ อธิจิตรุส, หมากรุกชีวิตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มุมมองจากประสบการณ์จริงในพื้นที่ (กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมการพัฒนาชนบทไทย, 2550), 147-163.
- อับราฮัม ณรงค์รักษาเขต, ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี : ม.ป.ป., 2548), 124.
- อาคม ใจแก้ว, สภาพและปัญหาการผลิตแรงงานฝีมือระดับกลางของสถาบัน การศึกษาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2540), 50

